

HARJUMAA MAAVARADE TEEMAPLANEERING

Avalikkuse kaasamine eskiislahenduse koostamiseks

PROTOKOLL

Arutelu Vääna-Jõesuu koolis Harku vallas, 14.11.2024

Algusega kell 17:30

Osalejad: *Agnes Lihtsa, Regionaal- ja Põllumajandusministeerium (REM)*
Harry Kuivkaev, Kliimaministeerium (KLIM)
Erki Vaguri, inseneribüroo Steiger, konsultant
Triin Koorits, Skepast&Puhkim (SKPK), konsultant
Aide Kaar, SKPK, konsultant
Kairi Mänd, SKPK, konsultant
Kuulajad ja arutelus osalejad – nimekiri eraldi failis

Juhatas: *Agnes Lihtsa, REM*

Protokollis: *Aide Kaar, konsultant*

PÄEVAKORD:

1. Teemaplaneeringu (edaspidi TP) eesmärk – *Agnes Lihtsa, REM*
2. Potentsiaalsete kaevandamisalade leidmise meetodika – *Agnes Lihtsa, REM*
3. Harju maakonna ehitusmaavarade varustuskindlus – *Harry Kuivkaev, KLIM*
4. Riigi huviga alad – *Harry Kuivkaev, KLIM*
5. Edasine protsess – *Agnes Lihtsa, REM*
6. Küsimused ja avatud arutelu

Küsimused ja arutelu

Küsimus: Liikva külas on maardla alal kitsendus- vajalik on maapõueseaduses nõutav luba. Tegemist on passiivse maardlaga ja kui see ala langeb riigi huviga aladest välja, siis kas loa taotlemise nõue langeb ka ära?

Vastus: Tegemist on maapõueseadusest tuleneva kitsendusega, mitte Harju maavarade teemaplaneeringust. Kliimaministeeriumi eestvedamisel tegeletakse praegu ka maapõueseaduse muutmisega ning muuhulgas kaalutakse nende sätete leevendamist. Samuti on plaanis maavarade registri puhastus, millega võetakse mitteperspektiivsed maardlad registrist välja.

Küsimus: Algasite planeeringu koostamise protsessi 2021. aastal. 2023. aastal kooskõlastas keskkonnaminister Sõrve looduskaitseala loomise. Praegu te sellega planeeringus arvestanud ei ole - miks?

Vastus: Sõrve looduskaitseala piiridega on arvestatud, ükski riigi huviga ala ei ole Sõrve looduskaitsealal. Sellega kattuvat maardlat lihtsalt kustutada ei saa, sest maavara on seal olemas.

Küsimus: Harku vald tegi planeeringu koostamise protsessi alguses ettepaneku, et Tallinna ringteest sissepoole ei peaks karjääre planeerima ning et maavarasid ei peaks planeerima ainult ühe maakonna põhiselt. Vaadata tuleks üle-Eestiliselt. Täna nende ettepanekutega arvestatud ei ole.

Vastus: Maavara saab kaevandada seal, kus seda sobiva kvaliteediga leidub. Geoloogiline ehitus on selline, et põhjarannikust kaugemal on lubjakivi sügavamal ja halvema kvaliteediga. Seetõttu oleksid kaevandamise keskkonnamõjud suuremad. Planeeringu eesmärk on leida võimalused ehitusmaavarade kaevandamiseks, aga kui ühiskondlikku kokkulepet ei leita, siis jätkub kaevandamistegevus praegusel kujul.

Tõsi, koostamisel on ka Üleriigiline planeering 2050, kuid selle üldistusaste ei võimaldaks määrata riigi huviga alasid maavarade kaevandamiseks. Me oleme nende riigi huviga alade määramisel läinud kohati juba kinnistu täpsusastmeni. Teiseks- tahame selles planeeringus arvestada üldsuse huviga ja selleks ongi need praegused kaasamiskoosolekud ellu kutsunud. Üleriigiliselt ei suudaks me seda teha.

Ei ole saladus, et planeeringud on paljuski koostatud Eesti Geoloogiateenistuse poolt koostatud ehitusmaavarade leviku uuringute põhjal. Harjumaa kohta valmis see 2018. aastal. Tehtud on uuringud ka Rapla, Pärnu ja Järva maakonnas. Praegu on koostamisel uuring Lääne- ja Ida-Viru maakonnas.

Maavarade teemaplaneering on koostamisel ka Rapla- ja Pärnu maakonna kohta, seal me proovime seda teha kahe maakonna üleselt.

Küsimus: Miks te varustuskindluse määramisel ei arvesta Ida-Virumaal olevate aheraine varudega? See on juba maapinnale toodud killustik. Aastaid on selgitatud, et selle vedamine on liiga kallis, aga kui panna keskkonnamõjudele ka hind, siis see nii ei oleks.

Vastus: Ida-Virumaa aherainet ja põlevkivituhka kasutatakse täitematerjalina. Peamiselt on seda tehtud tõesti Ida-Virumaa suurtel objektidel. Tulenevalt aheraine omadustest ei sobi see asendama kõrgemargilist lubjakivi, küll aga madalamargilist lubjakivi. Seetõttu olemegi kaalumas mitmete madalamargilise lubjakivi riigihuviga alade mahavõtmist planeeringust.

Küsimus: Kiia-Vahi ala, mis sellega on otsustatud?

Vastus: Hetkel käib asjakohaste mõjude hindamine, mille käigus hinnatakse ühtsete kriteeriumite alusel kõiki riigi huviga alasid. See ala on esmasel hinnangul väheperspektiivne, aga võimalik.

Küsimus: Mis Naage alast saab?

Vastus: Naage ala langeb nii sotsiaalsete kui keskkonnamõjude tõttu välja.

Küsimus: Vahi küla jääb kolme ala vahele, kas meile ka midagi rõõmustavat öeldakse?

Vastus: Selline esialgne lahendus kehtestamisele ei lähe. Asjakohaste mõjude hindamine peab väga täpselt analüüsima ka Vahi küla olukorda. Seda, et küla jääb kolme karjääri vahele, ei saa lihtsalt lubada.

Küsimus: Peaks ikka olema mingisugune valmis lahendus, mida arutada. Praegu on nii, et te iga väite peale ütlete, et hindamine käib ja ei tea kas ja mis lahendusse jääb. See on rahva väsitamine ja lollitamine.

Vastus: Meile anti selle planeeringuga ülesanne katsetada ulatuslikumat kaasamist. Tegemist on esimese katsega, varem seda Eestis tehtud ei ole. On võimalik, et me oleks pidanud rohkem valmis lahendusega ikkagi tulema ja seda kokkulepete saavutamiseks tutvustama. Tajume, et oleme tekitanud ebavajalikku murefooni paljudes inimestes. Anname selle sisendi Vabariigi Valitsusele.

Küsimus: Selgitasite, et maakonnaplaneering ei tekita kitsendusi, aga saab seada tingimusi. Mida see õiguslikult tähendab, kas saate määrata maardlaid?

Vastus: Eramaale kitsendusi seada ei saa. Omanik saab teadmise, et strateegiliselt on tema maal võimalik maavarasid kaevandada. Senine menetluskord – uuringu- ja kaevandusloa taotlemine ning keskkonnamõjude hindamine selle käigus jääb alles. Eramaal saab maavara uurida ja kaevandada omaniku nõusolekul ja tingimustel.

Küsimus: Kas varustuskindluse arvutamisel on arvestatud sisseveetud graniiti?

Vastus: Jah, on arvestatud Transpordiameti andmete põhjal. Imporditud graniidist tehakse peamiselt asfaldi pealmisi kihte, selleks lubjakivi ei sobi.

Küsimus: Kuidas te arvestate faktiga, et siseriiklik ränne on Põhja-Eesti suunaline?

Vastus: Rännet käsitletakse üleriigilises planeeringus. Harju maavarade kontekstis tähendab see, et tarbimisvajadus on siin piirkonnas suurem. Tarbimisvajadusega oleme planeeringulahenduse koostamisel arvestanud. Samas tuleb arvestada ka maavara levimisega. Lõuna-Eestis on ainult üks lubjakivi karjäär, Marinova Setomaa vallas. Selle põhjus on, et lubjakivi kihid paiknevad lõunas väga sügaval. Maavara saab kaevandada seal, kus see paljandub, ja see on peamiselt Põhja-Eesti ja Põltsamaa ümbrus.

Küsimus: Kas planeeringus liivaga ka tegeletakse?

Vastus: Jah, riigi huviga alad on määratud Tallinn-Saku liivamaardlasse ja Soodla-Huntaugu piirkonda. Ühe välja joonistunud ala puhul on selgunud, et seal on mitme erineva riigi huvi kattuvus ja selles osas praegu käivad läbirääkimised.

Küsimus: Millal saavad korda Harku karjääri ammendunud osad?

Vastus: Esitati rahastustaotlus nõukogude-aegse korrastamata karjääri ala korrastamiseks riigi poolt. Euroopa Liidult tuli vastus, et eramaadel oleks see riigiabi, mis ei ole lubatud. Riigimaade osas tegeletakse praegu rahastuse leidmisega.

Ettepanek: Tehke kõigepealt see ala korda, ja siis tulge uuesti läbi rääkima.

Vastus: Teie ettepanek on protokollitud.

Küsimus: Kas võib olla kindel, et riigi huviga alasid juurde ei teki?

Vastus: Alasid juurde ei teki, olemasolevad ruumikujud võivad muutuda ja alad võivad välja langeda. Kaasamisprotsessi käigus üks liiva ala tekkis juurde Tallinn-Saku maardlas.

Küsimus: Kas Vääna-Jõesuu ala kohta saate kindlalt lubada, et see kaob ära?

Vastus: Jah, seda saab kinnitada.

Küsimus: Kas maapõueseaduse muutmise osas saab veel kaasa rääkida?

Vastus: Maapõueseaduse muutmine on veel väga algusjärgus. Seaduse muutmise väljatöötamise kavatsus koostatakse järgmise aasta alguses.

Küsimus: Kas arvestate ka rahvastiku tihedust ja siinse piirkonna kallist kinnisvara hinda.

Vastus: Maavara saab kaevandada seal, kus ta asub. Üritame leida sotsiaalses mõttes sobivaimad kohad kaevandamiseks võimaluste piires. Omavalitsuse piire me ei arvesta. Kui kinnisvara hind on rahvastiku surve tõttu läinud väga kalliks, siis peaks vald kaaluma hoopis sisserände piiramist.

Küsimus: Mis saab ammendunud karjääridest?

Vastus: Korrastamise suund valitakse koostöös maaomanike ja Keskkonnaametiga.

Küsimus: Mis saab pärast selle planeeringu eluiga?

Vastus: Alasid on välja selgitatud rohkem, kui planeeringu eluea jooksul vaja on. Tõenäoliselt koostatakse siis uus planeering. Kuid võibolla on tehnoloogiad nii palju muutunud, et maavarasid ei ole vaja enam kaevandada.

Harju maakonna maavarade teemaplaneeringu kaasamiskoosolek

14.11.2024 Väana-Jõesuus

1. Siim Leusalu
2. Berit Veske
3. Siim Puntso
4. Siim Ojapuu
5. Ursula Kallas
6. LUMME SANDER
7. Siiri Kuge
8. Öie Haru
9. Tomu Haru
10. Siiri Kallas
11. ~~Siiri Kallas~~
12. Väino Reintamm
13. Raul Puuk
14. ENN KURIK
15. ~~KARJAL~~ VALLE
16. Maria MOZZOVA
17. JARRY LAIDLA
18. Val Pajasaar, Volikogu
19. ~~Sei Pikk~~
20. Reha Roos
21. Reet Roos
22. PAOLO FRANGULI
23. SIGNE KROLL
24. Janno Kello
25. Doosep Lind
26. Roland Jõesalu
27. SIMO SÖÖDON
28. Marilin Sõber
29. Maria Berustein
30. Helena Niilo
31. Andrei Bortkevits
32. Ringo Sõnajärg (VAKI)
33. MAREK MIITER
34. KAT SAM
35. Hannu Saku
36. Johannes Härm
37. Väidi Vapper
38. Mõgi Ruslan
39. Kuusiharju L.K.
40. Annel Tamberg
41. ERKI SILLAKIVI
42. ARLIKA SILLAKIVI
43. MARKO PARBO
44. PIIA PÄRILSIIT
45. Irina Funk
46. Alla Muznetsova
47. DIINA TEREMEJEVA
48. Denit Kuenatou
49. Hele-Mall Laumets
50. Aivi Aolaid-AAS
51. KARLI-ORVET Purde
52. ROSS-ERIK REIKOP
53. ULO PÄPDEL

54. Mari Lempel
55. Kaisa Munn
56. Mari Mäkelä
57. Aleksandr Gavrilov
58. Kristiina Ott-Kätsupp
59. Anne-Mari Kuusi
60. Katri Kaasik
61. Oloof Kangro
62. Oloof Goerck
63. Joel Jaago
64. Adu Zirk
65. Mall Zirk
66. Kaidi Tarasp
67. Tatjana Ivačova
68. Boriss Davidovits
69. Mart Piitil
70. Leelo Sullavats
71. Kalju Malleus
72. Jaban Pihlamägi
73. Mart Madiberk
74. Nikolai Mažara
75. Mart Neppo
76. Jüri Kannus
77. Mart Kotkas
78. Euc Toléian
79. Enein daht
80. Karel Rütshu
81. Markus Meimann

82. Mati Lohmus
83. Ludmilla Lohmus
84. Andrei Gudim
85. Maire Konnapere
86. Katri Samaritel
87. Riina Rannamägi
88. Ivan Sibilaid
89. STEN BÄVALD
90. Anna Nehtoroseva
91. Dmitri Rykheinskii
92. Alla Kolesnitšenko
93. Dennis Kolesnitšenko
94. Kalju Keisalu
95. Stella Veber
96. Rein Kannike
97. Raivo Timma
98. Ülle Pihlamm
99. Raimond Soak
100. Tulupjoo P.
101. Kristjan Kull
102. Maire Sokk
103. Dennis Kailijärvi
104. Evelyn Kailijärvi
105. Erik Doras
106. Kristin Markov
107. Olga Krištasloja
108. Gretlana Petsner
109. Irina Milovidova
110. Andres Alrikmaa
111. Martin Öunap
112. Paula Öunap
113. Andrei Milovidov
114. FILIPP Milovidov